

Kommunene i Trøndelag

Vår dato: 29.04.2021

Vår referanse: 202116240-1

Vår saksbehandler:

Deres dato:

Deres referanse:

Hans Marius Johansen

Informasjon - Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA) i Trøndelag

Riksantikvaren har fått i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet å etablere et landsdekkende register over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA). Arbeidet gjøres i samarbeid med fylkeskommunene og Sametinget – og i dialog med aktuelle kommuner. Riksantikvaren tar sikte på å gjennomføre arbeidet i alle fylker innen utgangen av 2021.

HENSIKTEN MED REGISTERET

Riksantikvaren ønsker å bidra til mer forutsigbar arealplanlegging, økt bevissthet om endringer i landskapet og bedre forvaltning av landskap. Registeret vil vise hvilke landskap det knytter seg nasjonale interesser til, hva som er verdiene og hvordan de bør ivaretas. Målet er at kommunene skal forvalte de kulturhistoriske landskapene av nasjonal interesse med egne virkemidler, der planlegging etter plan- og bygningsloven er viktigst. Slik vil registeret være et kunnskapsgrunnlag og forvaltningsverktøy for kommunene og andre myndigheter som påvirker og styrer utviklingen av landskap. Fylkeskommunen vil bidra med råd og veiledning i dialog med kommunene. Registeret vil inngå i den nasjonale kulturminnedatabasen *Askeladden*.

ARBEIDET I TRØNDELAG

Riksantikvaren vil foreta det endelige utvalget av landskap, men ønsker å basere arbeidet på fagkompetansen i fylkeskommunen og Sametinget for å foreta et velbegrunnet utvalg og for å forankre arbeidet regionalt. Riksantikvaren har ikke bestemt hvor mange landskap som skal velges ut i hvert fylke, og alle kommunene vil trolig ikke bli representert i utvalget. Utvalget av landskap i Trøndelag vil i hovedsak bygge på eksisterende kunnskap og tidligere kartlegginger.

Fylkeskommunen skal utarbeide et forslag til høringsutkast, i samarbeid med aktuelle kommuner og Riksantikvaren. Det innebærer å lage en kortfattet fylkesbeskrivelse, og avgrense, beskrive og begrunne de valgte kulturhistoriske landskapene etter en mal som Riksantikvaren har utarbeidet. Riksantikvaren vil stå for den offentlige høringen, bearbeiding etter høringen og vil være ansvarlig for det endelige utvalget.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Kulturminner

DIALOG MED KOMMUNENE

Trøndelag fylkeskommune arbeider med aktuelle landskap til registeret, og vil ta nærmere kontakt med kommunene som blir inkludert i prosjektet, blant annet for å få kunnskap og synspunkter til forslagene. Riksantikvaren vil også delta på forberedende møter og befaringer med kommunene. Informasjonsmøter vil avholdes i løpet av 2021.

Vi viser til vedlagt dokument samt Riksantikvarens temaside om [KULA](#) for ytterligere informasjon.

Med vennlig hilsen

Anne Bjørg Svestad
Seksjonsleder

Hans Marius Johansen
Seniorrådgiver/arkeolog

Dette dokumentet er godkjent med elektronisk signatur

Vedlegg

KULA infoark 2020 (Riksantikvaren)

Mottakere:

Flatanger kommune
Frosta kommune
Frøya kommune
Heim kommune
Hitra kommune
Inderøy kommune
Indre Fosen kommune
Holtålen kommune
Høylandet kommune
Grong kommune
Leka kommune
Levanger kommune
Lierne kommune
Malvik kommune
Melhus kommune
Meråker kommune
Midtre Gauldal kommune
Namsos kommune
Namsskogan kommune
Nærøysund kommune
Oppdal kommune
Orkland kommune

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Kulturminner

Osen kommune
Overhalla kommune
Rennebu kommune
Rindal kommune
Raarvihke - Røyrvik kommune
Røros kommune
Selbu kommune
Skaun kommune
Snåase – Snåsa kommune
Steinkjer kommune
Stjørdal kommune
Trondheim kommune
Tydal kommune
Verdal kommune
Ørland kommune
Åfjord kommune

Kopi:

Riksantikvaren
Sametinget

KULA-området **Den indre farleia**, lyngheilandskap på Lygra, Hordaland/Vestland. Registeret for Hordaland ble ferdigstilt i 2016. Foto Elizabeth Warren, Hordaland fylkeskommune

Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA)

HVORFOR KULA?

Landskapet har alltid vært i endring, men nå skjer forandringene raskere enn noen gang. Da er det større fare for at viktige landskapsverdier går tapt. Vi trenger derfor kunnskap om landskap, hvilke verdier de inneholder og hva som skal til for å ta vare på dem og utvikle dem videre. Når nye hovedveier skal bygges, vindmøller reises eller kraftlinjer føres fram, er det viktig at man har kartlagt de nasjonalt viktigste landskapene slik at disse ikke ødelegges av slike store utbygginger.

HVA ER KULA?

Riksantikvaren har ansvar for å bidra til at de kulturhistoriske verdiene i landskapet blir tatt vare på. Klima- og miljødepartementet har bedt

Riksantikvaren om å lage en landsomfattende oversikt over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse. Det er dette som skal bli KULA-registeret. Landskapene som velges ut skal sammen vise mangfoldet i historien vår – hvordan mennesker har levd i og brukt landskapet, hva som har skjedd der og hvilke spor fra tidligere tider som finnes der.

KULA – LANDSKAP MED STORE VERDIER

Landskap gir mange muligheter for opplevelser. Ofte er det de menneskeskapte sporene som gjør landskapet ekstra spennende. De bidrar til lokalt særpreg og gir grunnlag for verdiskaping og utvikling. Landskap kan være grunnlag for økonomisk virksomhet for eksempel gjennom turisme og landbruksnæring. Et landskap med store verdier kan også bidra til at et område blir mer attraktivt som bosted og besøksmål.

HVA BETYR EN KULA-STATUS?

KULA-registeret er ikke en verneplan og landskapene blir ikke fredet eller vernet ved at de blir med. KULA er et signal om at det er viktig å ta hensyn til verdiene, og skal være et kunnskapsgrunnlag som kommunene og andre etater kan bruke i sin arealplanlegging. Det er viktig at landskapene fortsatt er i bruk og at jorda og skogen drives videre. Fortsatt drift kan i mange tilfeller være avgjørende for å ta vare på landskapsverdiene. En KULA-status skal ikke stoppe utviklingen, men bidra til en god utvikling som ivaretar verdiene.

HVORDAN JOBBER VI MED KULA?

Riksantikvaren jobber nært sammen med fylkeskommunene, og Sametinget der det er aktuelt. Kommunene blir tidlig kontaktet slik at vi kan informere om arbeidet, drøfte aktuelle områder og få opplysninger og synspunkter. Fylkeskommunene følger opp med nærmere kontakt med den enkelte kommune og utarbeider et utkast til tekster om landskapene som Riksantikvaren bearbeider og sender på høring. I løpet av høringen ønsker vi innspill og debatt om de foreslåtte landskapene, slik at vi får et best mulig register. Det ferdige registeret vil ligge i kulturminnedatabasen Askeladden.

Riksantikvaren ønsker at kommunene innarbeider KULA-områdene i kommuneplaner og andre planer, ved å gi dem hensynssone med retningslinjer og knytte generelle bestemmelser til dem.

KULA-området **Glomma gjennom indre Østfold**, Vamma kraftstasjon. Registeret for Østfold ble ferdigstilt i 2015.
Foto: Østfold fylkeskommune

Har du spørsmål?

Les mer om

[KULA på Riksantikvarens nettsider.](#)

Nyttig informasjon om forvaltning av KULA-områder finnes i vår [veileder](#) som er spesielt rettet mot kommuner og andre etater.

Du kan også ta kontakt med din fylkeskommune, eller med Riksantikvaren.

Kontaktpersoner hos Riksantikvaren er:

- Prosjektleder Cecilie Askhagen
e-post cecilie.askhagen@ra.no,
tlf. +47 98202733